



ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийна организацинуудтай холбоо барисаагаа улам бэхжүүлэх

Августын 2-3-най үдэрнүүдтэ Кяхтын аймагай ХХII партийна конференци боложо дүүрбэ. Унгар-хэн жэл хахадай турша соо ВКП(б)-гэй айкомой хэлэн хүдэлмэри тухай тоосоого элидхэл партиин айкомой секретарь нүхэр Б. А. Гылыков хэбэ.

Аймагай партийна эхин организацинуудта партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэрин доодо хэмжөөнд байхан ушарнаа худөө ажахыга гэгдээд талар тус аймаг эхээн гэгдээд оронхой. Тинн, малажал үсхэбэрлэх гүрэнэй түсбэ 1951 ондо энэ аймаг нэгшэе түрэлэй малаар дүүргэгүй. Аймагай колхозууд малажал үсхэбэрлэх бүхы арга боломжонуудтай байбашы, тэдэнэ мүүсэ хэрэглэдэг, малай үүлтэрые найжаруула хэрэг ёһотойгоор эрхилдэггүй байха юм. Тинмэнэ колхозууд бүхы малнуудайн оройдоо 12 процентн үүлтэртэ мал юм. Мүн нитын адуу малда үбнэ тэжээл бэлдэхэ түсбэ жэлдээ жэлд дүүргэгдэггүй. Теэд адуу малые бэлшээж үсхэбэрлэх гэнэн гэгдэнгэ ханал бололой үшөө үсэдхэдэгүй байхан ябадал конференци дээрэ элирүүлэгдэбэ.

Гэбшэе, малые бэлшээж үсхэбэрлэх гэлэг гэгдэнгэ ханал бололой ВКП(б)-гэй айком, тэрэнэй бюро эрид шангаар тэмсэдэггүй байха юм.

ВКП(б)-гэй айкомой бюро ба аймгүйсэдком тэжээл бэлдэхэлэй хүдэлмэри мүнөөшэе һулаар хүтэлбэрлэнэ. Унгархэн 20 хоног соо аймагай колхозууд үбнэ хурялгын түсбэе оройдоо 20 процент дүүргэнэ байна. Үбнэ хурялгые илангаяа Энгельсын, Калининэй, Маленковой, Кировэй ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд удааруулна. Энэ колхозуудай хүтэлбэрлэгшэд колхозойнгоо бүхы хүн зоние тэжээл бэлдэхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабадуулагуй.

ВКП(б)-гэй айком, партийна эхин организацинууд болбол тэжээл бэлдэхэлэй түсбэе амжалтатыйгаар дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы коммунистуудые, комсомолцуудые, колхознигуудые, худөө ажахын мэргэжэлтэды дүүрэн элсүүлжэ шаданагуй.

Эндэ таряанжалалы культура наринар сахигданагуй. Жэл бүри агротехникын заабаринууд бүдүүлгээр эбдэгдэнэ, худөө ажахын шухала хүдэлмэринүүд саг соогоо үнгаргэгдэнэгүй. Нёдондо жэлдэ аймагай колхозууд хабарай тарилгые оройтуулхан, агротехникын заабаринуудые эбдэнэ дээрэйгэ гектар бүрин 11 центнер тарья хуряахы орондо га бүринөө оройдоо 4,1 центнер хуряан байха юм.

Кяхтын аймагай партийна конференциһэ

Аймагай МТС-үүд харьяата колхозуудта туһаламжа багаар үзүүлнэ, механизмууды дүүрэн үсөөрнэ ашаглахын түлөө оролдоногуй. МТС колхоз хоёрдо хоорондо баталгалан договор ходоодо дүүргэгдэнэгүй. Малажалай хүндэ хүдэлмэринуудые механизацияла талар МТС-эй зүгһөө юушэ хэдэггүй байна.

ВКП(б)-гэй айком, тэрэнэй бюро болбол колхозуудай партийна эхин организацинуудтай холбоо барисаа багатайгаар хүдэлмэрилнэ, бүхы хүдэлмэрээ партийна эхин организацинуудта түшэглэжэ ябуулагуй гэжэ конференциин делегадууд шүүмжэлбэ.

ВКП(б)-гэй айком ба аймгүйсэдком колхозууды үшөө хангалтагүйгээр хүтэлбэрлэнэ. Колхозуудай доторой арга-боломжонуудые найтар шэнжэлнэгүй,—гэжэ Кяхтын худөө ажахын техникумэй директор нүхэр Вельвер мэдүүлбэ.

Делегадууд Коростылев, Зайцев гэгшэд партийна эхин организацинуудай хүдэлмэридэ ВКП(б)-гэй айком багаар туһалдаг гэжэ шүүмжэлбэ.

Тоосоото үе соого манай парторганизацита ВКП(б)-гэй айкомой секретарьнууд тон үсөө ошоо. Партийна суглаан дээрэмнай ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой гэгшүүд нүхэд Гылыков, Перевалов гэгшэд нэгшэе удаа байлсаагүй. Тэдэнэр эхээр шангараал лэ, харин ажал хүдэлмэрийнэйнай найнаар танилсангүйгээр, гэгдэгшэ тэршэдэг заншалтай юм,—гэжэ Кяхтын МТС-эй директорые политическэ таларн орлогшо нүхэр Коростылев шүүмжэлбэ.

Конференциин делегадууд нүхэд Афанасьев, Багаев гэгшэд аймагай колхозуудта худөө ажахын артелиин Уставай һулаар сахигдаг тухайда хэлэхэ зуураа, колхозно ажабайдалай үндлэн хүулине эбдэнэйнэй түлөө Ленинэй, Кировэй, Сталиной нэрэмжэтэ колхозуудай хүтэлбэрлэгшэд Артамонов, Шыремпилов, Чебаков гэгшэдые хурсаар шүүмжэлбэ.

ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой гэгшүүд нүхэд Багадаев, Сунграпов, Перевалов гэгшэд эдбхэ үсхэл багатайгаар хүдэлмэриллэг байгаа. Бюрогой заседани дээрэ тэдэнэр өөнөд хоорондоо шүүмжэлэл гаргалсадагуй, заримдаа нүхэр Гылыковшэе шухала асуудалда анхарала ёһотойгоор хандуудлагуй юм.

— гэжэ конференциин делегат нүхэр Шапошников хэлбэ. Арад нитын дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэрин ямараар ябуулагдаг тухайда делегадууд дэлгэрэнгээр хэлэнэ байна.

ВКП(б)-гэй айком, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһаг олониктын дундахи агитационно-хүдэлмэрине тэсшэггүй һулаар хүтэлбэрлэдэг, аймагай зарим хүтэлбэрлэгшэд колхозуудта ошохоодо лекци, элидхэл хэхэ ходоодо «сүлөөгүй» ябадаг,—гэжэ делегат нүхэр Лазарев мэдүүлбэ.

ВКП(б)-гэй айком механизаторнууды бэлдэхэ хэрэгтэ анхарала һулаар табина. Механизаторнуудай дутамаг дээрэнэ МТС-үүдтэ комбайнууд ба бусадшые машинанууд бүтээсэ багатайгаар хүдэлмэрилнэ,—гэжэ Кяхтын МТС-эй тракторна бригадын бригадир нүхэр Чернояртов тэмдэглэбэ.

Кяхта горлодтохи промышленна предприятиянууды ВКП(б)-гэй айкомой, аймгүйсэдкомой һулаар хүтэлбэрлэдэг тухайда хэлэн делегадууд хэлбэ. Жшээлхэдэ, Куйбышевэй нэрэмжэтэ, «Красное Знамя» гэжэ олзборилгын артелинууд үйлдэбэрлэнгөө түсбүүды дүүргэдэггүй, шанар муутай продукциянуудые гаргадаг байха юм.

Колхозуудай ба эмхи зургаануудай, предприятиянуудай, парторганизацинуудай хүдэлмэридхи дутагдалнууды элидхэлшэ халирхайгаар шэнжэлбэ. Энэ юу харуулна гэжэдэ, ВКП(б)-гэй айком парторганизацинуудай ажабайдалые гүнзэгшээр мэдэхэгүй байба. Мүн тэршэ-лэн аймагай культурно-гэгээрэлэй, хэлхэе холбооной организацинуудай хүдэлмэри тухай элидхэл соо багаар хэлэгдэ. Энээн тухай конференциин делегадууд нэмжэ хэлэнэ байна.

Тоосоото элидхэл тушаа хамта 33 хүн үгэ хэлбэ.

Конференци дээрэ ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Д. Ж. Жалсабон дэлгэрэнгэ үгэ хэлбэ.

Конференци хадаа партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри саашадан найжаруула хэмжээнүүдые хараалхан шиндхэбэри баталаад, партиин айкомой, шалгалтын комиссин шэнэ состав, областной конференцидэ ошохо делегадуудые һунгаба.

ВКП(б)-гэй айкомой эмхидхэлэй пленум боложо, нэгдэхэ секретарьяр нүхэр Гылыков, секретарьнуудар нүхэд Ермолаев, Мамруков гэгшэд һунгагдаба. Мүн «Знамя Ленина» газетын редактор баталагдаба.

Партийна хүтэлбэрлгые улам найжаруула

Гаяхан Баунтын аймагай партийна конференци болобо. ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл партиин айкомой секретарь нүхэр Дычко хэбэ.

Тоосоото үе соо аймагай партийна организаци аймагаингаа худөө ажахы ба промышленностие хугжөөж талар зарим тэды амжалтануудые туулаа. Нёдондо ба энэ жэлэй түрүүшын хахад соо аймаг доторхи промышленна түрүү предприятияуд гүрэнэй түсбэе болзорхоон урид дүүргэ. Колхозуудта адуу малай тоо толгой олошоржо байна гэжэ конференци дээрэ тэмдэглэгдэбэ.

Гэбшэе, аймагай ажахые ба культурна байгуулалты хүтэлбэрлэхэ хэрэгтэ гортойхон алдуу дутуунуудай би байшые конференцидэ хабадалагшад элирүүлбэ. Зарим промышленна предприятияудта техникэ һулаар ашагладана. Арад зоной культурно-ажуудалай асуудалнууды шиндхэлгэдэ эхээн дутагдалнууд гаргагдана. Аймагай колхозууд малажал хугжөөж түсбөө гүйсэд дүүргэдэг. Адуу малай ашаг шэмэ үшөө бага байна.

Худөө ажахын артелиин Уставые эбдэнэ баримтанууд үзэгдэнэ.

Эдэ ба бусад дутагдалнууд юун дээрэнэ гарааб гэхэдэ, ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэрилэгшэд ажахын ба культурна байгуулалтын асуудалнууды шиндхэлгэдэ партиин эхин организацинуудта түшэглэдэггүй, тэдэнэй харюусалгы дээрхэлүүлхын түлөө оролдологүй байха юм. Ажахын асуудалнууды шиндхэлгээр эхнхилдэ намаараал лэ, ВКП(б)-гэй айком хадаа партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэрин шухала асуудалнуудта гол анхарала хандуулагуй.

Партиин айком кадрнууды шэлэн дэбжүүлэхэ ба хүмүүжүүлэхэ хэрэгтэ бага анхарал хандуулна. Энэ шухала асуудалда ВКП(б)-гэй

Баунтын аймагай партийна конференциһэ

айкомой буруугаар хандашы гэгшэлэн олохон баримтануудые конференци дээрэ үгэ хэлэнэ делегадууд тэмдэглэбэ. Жшээлхэдэ, М.Амалат гэжэ тосхойой сельпогой түрүүлэгшэ байхан нүхэр Вальжинов худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрине хангалтагүйгээр хүтэлбэрлэн дээрэнэ тушаалаа гаргагдана байгаа. Гэбшэе, ВКП(б)-гэй айком нүхэр Вальжиновы «10 лет ВМАССР» гэжэ худөө ажахын артелиин түрүүлэгшын тушаалда дурдахан байна. Тэрэ хадаа колхозой түрүүлэгшэ болоод, артелиингэ ажал хэрэг тухайда буруу мэдэнүүдые хүргэдэг, гүренине мэхэлдэг байба. Тинмэнэ тус колхоз эмхидхэлэй ажахын талар ехэ һулархан байна.

—Худөө ажагыда туһаламжа үзүүлэхэ зорилгоор партиин айком олохон шиндхэбэрлэнүүдые гаргадаг байха юм,—гэжэ Сталиной нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ламажапов хэлбэ.—Теэд тэдэ шиндхэбэрлэнүүд үнэндөө бодото дээрэ бэлүүлэгдэдэггүй юм. Юуб гэхэдэ, ВКП(б)-гэй айкомой бюро ба секретарьнууд баталан абанай шиндхэбэрлэнүүдэйнгэ гүйсэхэлые эмхидхэдэггүй юм. Ионини эхээр болохон ВКП(б)-гэй айкомой пленум дээрэ партиин обкомой бюрогой тогтоол зүбшэн хэлсэгдэдэ, аймагай ажахые ба культурна байгуулалты хүтэлбэрлэхэ хэрэг найжаруула тушаа бодото хэмжээ ябууланууд хараалагдана байна. Партиин айком энэ тогтоолтой аймагай бүхы коммунистууды сагоон танилсуулагуй байба. Харин партиин айкомой пленумэй үнгар-хэнһөө хойшо нара хахад болохон хойно тус шиндхэбэри партийна организацинуудай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэнэ байха юм.

Партиин айком колхозуудта багаар туһална,—гэжэ пленум дээрэ тэмдэглэгдэбэ. Жельныдын партийна организациин секретарь нүхэр Корытов ингэжэ мэдүүлбэ:

—Партиин айкомой секретарьнууд ба бусад хүдэлмэрилэгшэд колхозуудта үсөө олодог. Ошохоошье, гэдэргээ яралтайгаар бусашадаг байха юм. Жшээлхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо ВКП(б)-гэй айкомой гэгшүүн, аймгүйсэдкомой худөө ажахын таһагые даагыа нүхэр Цыбинов эрээ һэн. Теэд нүхэр Цыбинов малажалай фермэнүүдтэ ошоогүй. Колхознигуудай хамтын суглаанда байлсат гэхэдэ, партиин айкомой пленумдэ ошохоё яранаб гэдэ гэдэргээ бусашан байха юм.

Аймагай ажахые ба культурна байгуулалты хүтэлбэрлэхэ хэрэгтэ партиин айком яахадаа нимэ алдуу дутуунуудые гарганаб гэхэдэ, тэрэ хадаа большевистскэ шүүмжэллэ ба өөригөө шүүмжэллэтэ һулаар дэлгэрүүлнэ, коммунистуудай шүүмжэлхы ажаллтануудта ба дурдахалнуудта бага анхарал хандуулна. Аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Баранов партиин айкомой секретарь байхадаа зарим ушарта шүүмжэлэл хабшахаа нанадаг һэн. Мүнөө Баранов конференци дээршэе шүүмжэлүүлхэн хүнүүдтэ реплика хаяна. Энэ юу харуулаб гэхэдэ, тэрэ хадаа шүүмжэллэдэ дураргүй байна.

Тоосоото элидхэл тушаа конференци дээрэ хамта 27 делегадууд үгэ хэлбэ. Конференци хадаа ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэрилдэ бүхы дутагдалнуудые усахаха хэмжээнүүдые хараалхан тогтоол баталан абаба. ВКП(б)-гэй айкомой, шалгалтын комиссин шэнэ состав, мүн областной партийна конференцидэ ошохо делегадууд һунгагдаба.

Конференциин һүүлээр ВКП(б)-гэй айкомой пленум боложо, партиин айкомой секретарьнуудаар нүхэд Т. П. Дычко, Г. Д. Мантаев, И. Ф. Дубровин гэгшэд һунгагдаба.

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГТА

КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ—НЭГЭ НАРА СОО...

«Аршан курорт дээрэ стационарна киностановкы тодхогдобо. Киностановкын хүдэлмэрилэгшэдэй аппаратайгаа гэрэл үгэлгые найжаруулан, билет худалдалгые уридшалан эмхидхэн дээрэнэ хүн зон кино харахаа олоороо эрэдэг болонхой. Тингэжэ нэгэ нара соо III кварталай түсбэ дүүргэгдэбэ.

Тэндэ радиоло тодхогдонхой. Сеансын эхилгэдэй байхада суглархан хүнүүд пластинкын дуулахы шагнадаг байха юм.

Киностановкын хүдэлмэрилэгшэд кварталай эсэс хүрэтэр үшөө нэгэ кварталай түсбэ дүүргэгдэбди гэнэн үялга абаба.

АГИТБРИГАДЫН КОНЦЕРТНҮҮД

Аймагай культурын байшангай дэргэдэ агитбригада би болгогдобо. Тэрэ бригада хурялгын хүдэлмэридэ ябан колхознигуудта концерт харуулаха колхозуудта гаранан байна. Агитбригада советскэ композицинуудай дуунууды, баянай наадалга до ро сольно номернууды гүйсэхэдэ, уран үгэ хэлэнэ, физкультура номернууды харуулан байха юм.

Агитбригадынхидай харуулан номернууд Түнхэнэй, Закутская болон Жемчугэй комсомолуудай колхозуудта амжалтатыйгаар үнгарбэ.

ГРАФИКАЙ ЕБООР ХҮДЭЛМЭРИЛЭНЭЙНГӨ АШААР...

Газетэ ба журналнууды захигшадтань саг соонь хургэ-хын тула почтово машинануудай ба почталоннуудай ябаха график зохиогдонхой. Тингэжэ корреспондентиинууды эздэ-тнэ түргэн хүрэхэ арга олодобо. Республиканска газетэ-нүүд гаргагданаингаа хойто тээхи хоёрдохи үдэртэ 20 колхоз, 2 МТС, гурбадахы үдэртэ 2 колхоздо абтадаг болобо.

Шофернууд Шубин, Сороковиков гэгшэд почтые ошохо газартань графикаань урчд хүргэнэд. Түнхэнэй, Тоорын, Зүүн-Мүрэнэй, Аршанай, Кырэнэй почтово отделениеуд абтанан газетэ, журналнуудые эздэ-тнэ түргэнөөр хүргэнэ.

БЭЛЭДХЭЛ ТҮГЭСӨӨР УГТАЖА БАЙНА

Кырэнэй сомоной гурбан һуруули (Илтыкшэнэй, Харбатыска ба Нугын) һуралсалы жэлые эхилхээр бэлэн болгогдобо. Дурсагдана һуруулинуудай байшанууд заһабари, ладажа, сагаалдаа, шэрлэдэ. Тэдэ һуруулинуудта олон партианууд хэгдэнхэй. Һурагшадны үчегбигүүд болон бусад хэрэгсэлнүүдээр хангагдаба. Тэршэлэн багшанарай байранууд заһагдаа. Һуралсалы жэл соо хүсэд хүрэхэ түлээн бэлдэхэгдэнхэй.

Эдэ бүхы хүдэлмэринүүд Кырэнэй сомоной Советэй түрүүлэгшэ нүхэр Тыхеевий улардалгаар дүүргэгдэнэ байха юм. Тэдэ һуруулинуудай библиотекэнүүд шэнэ но-муудаар нэмэгдэнэ, харуулан ойлгуулгын нэмэлтэ материалнууды абанан байна.

П. Степанов.

Заганаһадай амжалта

Дубининска загананай заводой заганаһад түсбөө дүүргэхын түлөө оролдоотойгоор ажаллажа байна. Шанга халхинда, хура бороодо хаантгүйн, далайда гаража, гүбушураа табинад. Тэрэнэйгээ ашаар ехэ амжалта туулана.

Нүхэр Тугаринай хүтэлбэрлэгшэ заганай барилгын звено августын 6-най һуни 23 центнер омул барилгаба. Мүн нүхэр Новолоцкийн хүтэлбэрлэдэг звено нэгэ үдэр соо арбан хоногойнгоо түсбэ дүүргэнэ байна.

Н. Тюрнев.

Түрүү бригадда дамжуулгын вымпел

Иволгын МТС-эй механизаторнуудай дунда дэлгэрэн социалистическэ мүүсөөндө пар хахалаггар «Осовначим» колхозой полидо хүдэлмэрилэн тракторна № 14 бригада түрүү һуури эзлэнэ. Тус бригада августын 1-эй мэдээгээр парай хоёрдохи хахалалгын түсбэ 137 процент дүүргэбэ.

Түрүү бригадда (бригадирнын нүхэр Пичугин) МТС-эй дирекциин ба партийна организациин дамжуулгын вымпел баруулагдаба. Л. Бондаренко.

Абаган шиндхэбэрингээ гүйсэдхэл

хинан шалгаха шухала

Иволгын аймагай «1 мая» колхоз миллион дэходтой, экономическа талараа жүсэтэй колхозуудай нэгэн байгаа. Тэд артелиндаг ажахы саашадан хугжөөж хэрэгые колхозой правлениин ба партийна эхин оргадиациин һулаар хүтэлбэрлэдэг болохон дээрэнэ һүүлэй жэлнүүдтэ энэ колхоз эмхидхэлэй-ажахан талар нилээд һулархан байна.

ВКП(б)-гэй айком ба аймгүйсэдком тус колхозой нитын ажахые хугжөөн дэбжүүлэхэ талар тусхай хэмжээ-ябууланууды энэ жэлэй апрель нара соо хараалхан юм. Тэренине колхозой гэгшүүд эдэбхитэйгээр дэмжэжэ, өөндө-мгөө хамтын суглаан дээрэ найша-дан байна. Эдэ хэмжээ-ябууланууды хэрэг дээрэнэ бэлүүлхын тулада тус колхозой хүтэлбэрлэгшэд бүхы хүсөөрөө оролдохо ёһотой байгаа. Гэбшэе, тэдэндэ колхозой правлени ба партийна организаци ёһо тэдгээр ханданан байна.

Баян ургаса абахын тулада хабарай тарилгые агротехническэ богон болзор соо дүүргэхэ хэрэгтэй гэжэ тэдэ хэмжээ-ябууланууд дотор хараалагдана байгаа. Теэд орооһото ба бусадшы культуранууд ехэ хожомдожо таригдана байха юм. Жшээлхэдэ, шенискэ майн һүүл багаар таригдаа. Овес ба ячмень майн 15 хүрэтэр таригдаа аад, ионини эсэстэ таригдана байна. Тинмэ муртөө орооһото культуранууды тариха түсбөө энэ колхоз миин 82,1 процент дүүргэбэ. Үрнэнэй участогуудые имагтал яровизированнэ үрнөөр тариха, 200 гектар газарта гранулированна үтгэжүүлэхэ үгэ ёһотой байгаа. Тус колхозой правлени үрнээ яровизацияла гэжэ оройдоо оролдоогүй, гранулированна үтгэжүүлэхэ үгэ хэрэгтэй байха юм.

Хабарай тарилгые муугаар үнгар-гэнэ муртөө колхозой правлени ургасын койнохоо харуулаха эмхидхэггүй. Мүн ерэхэ жэлдэ һайн ургаса абахын түлөө тус колхозой хүтэлбэрлэгшэд һулаар тэмсэнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, май нарада 200 гектар пар хахала байхан аад, нэгшэе гектар хахалаагүй. Мүнөө, августын 1-нэй мэдээгээр, 340 гектар пар хахалбашы, нэгшэе гектарыннь хоёрдохөө хахалагдаагүй байна.

Мүн тэршэлэн адуу мал үсхэ-бэрлэхэ талар хараалагдана хэмжээ-ябууланууд дүүргэгдэнэ-гүй. Нитын малажалы хугжөөж гүрэнэй түсбэ гүйсэд дүүргэгдэ-гүй байбашы, тус колхоздо дотор хэрэгсэлнүүдтэ гэдэ мал олоор гаргашалха баримтанууд үзэгдэнэ.

Һүтэй үнөөды илгаад, тэдэнине зунай үдэ 3 дахин хааха гэжэ тус колхоз шиндхэнэ байгаа. Теэд энэнь мүнөө хүрэтэр бэлүүлэгдэнэ-гүй. Хонидой нооно хайшалжы ехэ унжагайруулан дээрэнэнь ехэ хэмжээнэй нооһон гэгдэбэ. Тинмэнэ хонин бүхэнһөө 2,250 килограмм нооно хайшалжа абанан орондо, миин 1 кг. абанан байха юм. Саашадаа хонидой үл-тэрые найжаруулахын тулада нарин нооһотой хониды майн 20 хүрэтэр илгаха ёһотой байхан аад, нота-гай үлгэрэй ба нарин нооһотой хонидыны мүнөө хүрэтэрөө сугтаа ябана.

Колхоз гахайнуудаа таргалуу-нагуй, малаа һайнаар бэлшэнэ-гүй.

Нитын малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулаха хэрэг

эндэ хангалтагүйгөөр шиндхэнэ. Колхоз хадаа тэжээлэй туранууды тариха түсбөө гэгшүү. 134 гектар эзелкөө аад, оройдоо 23 гектар Олон жэлэй үбнэ ногоо оршшы таряагуй байна.

Сабшалангай газарнууд найжаруулагданагуй. 50 сабшалангай газар бургааһа таргаа сээрлэгдээд, люцерна таригаха байхан аад, мүнөө хэддэггүй байха юм.

Энэ колхозой сабшалан үбнэ-ногооной ургаса үнгар-жэлэйхидэ орходоо нилээд юм. Теэд үбнэ хуралга тартагуйгөөр абажа байна. Августын 1-нэй мэдээнэй ёһоор, бүхы сабшалангай миин 40 процентн шалдаад байна. Сабшалаг дэлгэ хоёрдо хоорондо ехэ үргаргадана. Гадна, 180 тонн дээрша байхан аад, оройдоо шахуу тонно силос мэдэнэ хайл мүнөө хүрэтэр нэгшэе нер нашаһа муртөө бэлдэггүй.

Энэ колхозой адуу мал бэ-сэхэ муу юм. Тинмэнэ энэ 1-и коншини, үнөөдэй, гахайн нууды бариха гэжэ хамт суглаан дээрэ шиндхэнэ байна. Теэд энэ шиндхэбэри огто гэгдэнэгүй. Колхозой прав-лени байранууды шэнээр хаһаа байтагай, хушан бай-дышые заһабарилнагуй. Гын модон бэлдэхэгдэнэ аа-лорамын эбдэрхэй дээршэе рөөдэгдөөгүй хэбтэнэ.

Ажахын-политическэ эдэ сад шухала зорилгонууд дүүргэгдэнэгүйб гэхэдэ, энэ колхоздо ажалай эмхидхэл ба һула муу байна. Олон колхозууд хүдэлмэридөө гардан нормоо дүүргэдэггүй юм. Ажурмаые найжаруулахын колхозой правлени ямаршы гэжэ абанагуй.

Гадна, тус колхозой партиин организациин колхознигуудай нитэй-политическэ хүдэлмэ-риин ябуулан, агитаторнууд мэрилнэгүй, ханын газетнир «дайшалхы хуудаланууд» тар-дангай, социалистическэ сөөн ёһо тэдгээр эмхидхэнэ байна.

Колхозоо эмхидхэлэй-а-таларн бэхижүүлэхэ тушаа жээ-ябууланууды Иволгын аймагай 15 артелинда батала-хан юм. Теэд тэдэ хэмжээ-я-ганууды олонхи колхозууд гэнэгүй. Яахадаа гэхэдэ, һай-тай хэмжээ-ябууланууды да-хан байбашы, ВКП(б)-гэй ай-ком тэдэнине болото рэнь бэлүүлгэ хэрэгтэ ёһо-гээр хандана.

Тэдэ хэмжээ-ябууланууды раар дүүргэгдэжэ байхан а-асуудал ВКП(б)-гэй айкомой ро дээрэ нэгшэе дахин ши-даагуй байха юм. Тэдэнэй зэргэ бэлүүлэгдэжэ байшы шин айкомой саг үргэлжэ ши-налгадагуй хадан, колхоз правленинүүд ба партийна ин-нзацинууд тэдэнэртэ анха-багаар хандуулна.

ВКП(б)-гэй Иволгын а-абанан шиндхэбэринүүдэйнгэ с-эхэлые саг үргэлжэ хинан-гаха, колхозуудай партийна организацинуудта бодото тү-жа үзүүлэхэ ээрэгтэй.

Уһанһаа модо гаргалга һаатажа ба

1952 ондо модо урадуулгын эхилхэдэ, Удын бассейнай коллектив модо урадуулгын түсбэе болзорхоон урид дүүргэжэ, орондоо ехэ модо үгэхэ гэнэн социалистическэ үялга абанан юм.

Абанан уялануудаа болзорхоон урид дүүргэхын тула модо урадуулагшад социалистическэ мүүс-сөө үргэнөөр дэлгэрүүлээд, амжал-татайгаар хүдэлмэрилжэ байна. Тэдэнэр урадуулахаар тушаан абанан модоной 75 процентые Онохой модоной комбинадай гаван-нуудта, Улан-Удэ голдот хүргэбэ.

Гэбшэе, уһанһаа модо гаргалга тон хангалтагүйгөөр абажа байна. Онохой модоной комбинадай, Улан-Удын модоной заводой, механизированнэ шэлэй заводой хүтэл-бэрлэгшэд уһанһаа модо гаргал-гые түргэдэхын тулада шухала хэмжээнүүдые абанагуй.

# МАЛДАА ТЭЖЭЭЛ ЭЛБЭГЭЭР БЭЛДЭЭ

## Түрүү зэргэдэ ябана

Малхон нэрэмжэтэ колхоз хууялгаар Сэлэнгын аймаг түрүү зэргэдэ ябана. Энэ колхоздо малай бүүдүн ба шэрээлээлхэе хээр бэлдэхэнэй адуу малнуудаа тарганаар оруулхан байгаа. Мүн энэ үбнэ тэжээл хээр бэлдэхэд тус колхозой гэшүүд хууялгада оролдосотой найражаллана.

Хууялга дээр жэшээтэ ажалладаг хүнүүд олон. Бригадын морин сенокосил машинист Пурбо Биликтүе машинистүүд мурьсөөндэ оролдур бурингөө нормые үлүүдүргэнэ. 4 гектар сабшаха аад, 5—6 га хүрэтэр мүн гар хажууршад Раджа Жамалов, Дулма Жигмидов, Лобсан Мункуев, Була Ухиргүшэд үдэр бүри 0,70—0,80 үрэтэр сабшана. Нүүжэ ерэншэнэ колхознигууд А. Гришанов, Шафик Зинатуллин, Кузьминьев гэгшэд байл байнаар үрлэжэ, 0,60—0,70 га сабшана гэжэ газарта энэ колхозой огородой бригада бии. Энэ нотагта нүүжэ ерэншэнэ 20 үрхэтэ айлууд хуудаг юм. Тэднээр ба мүн бусадшье колхознигууд энэ огородой бригадала хүдэлмэрилдэг. Колхозой правлени тус бригадала үбнэ сабшаха даабари үгээн байгаа. Тинн даабаряа бөлүүдхын тулада энэ бригадынхид шуумгайгаар хүдэлмэрилнэ. Жэшээн, эрэй эзэн эхэнэр Фатыма Зайнулина, Гайза Гайсина, Бутыд Зодбоева, Гармацу Очирова, Дымидцу Болхоева болон бусад жэшээтэ найнаар ажаллана. Тингжэ огородой бригада августын 1 болотор 125 гектар газар сабшаха аад, 160 га сабшана байна.

Мүн дүрбэдхэй бригадын машинист Цырма Мункуева үдэр бүри 4,5—5 гектар сабшажа, нормоо үлүүлэн дүүргэнэ. Мүн гар хажууршад Амар Будажапов, Балма Доржиев, Цырма Цоктоева, Радна Лумбунова болон бусад найнаар ажаллана.

Энэ колхоз үбнэ сабшалыг ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэе байна.

**В. Болхоев.**



Абхазска АССР. Гульрипшска районной Беринг нэрэмжэтэ колхоз 1951 ондо тамхи, цитрусова зүйлүүдэе, сий, фруктүүд ба герань сөөг тариха, 4 миллион гарын түхэрнэй доход олоно. Мүнөө тамхи хууялгага амжалтатайгаар хөгжэнэ. Тусбөөе ялалат ехэ ургас гарна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тамхи хатаалга. Наада захаж колхознигид Веры Мозговай тамхи хатаажа байна. Тара хадаа нормоо 150—200 процент дүүргэнэ. ТАСС-эй фотохроника.

## Эмхитэй ажалтай үрэ

Эмхитэй аймагай Еловско сельской Буденный нэрэмжэтэ колхоз бэлдэхэлхын хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулжа, аймаг түрүүлхын бүри урда тээ энэ шухала кампани үнэртэ хэмжээ-ябуулга хараалхан.

Шалхан найжаруулжа, хайнса абахын тула ехэ хүдэлмэри хабартаа хөгдлэн байгаа. Талаар нүүр Стрельниковой бригадтэ тэжээл бэлдэхэлхын ага горьтой хүдэлмэри хэзэн энэ хабартаа сабшалан зөөгдлэн наг шэбхэ хурьшан оруулхан, уналхан, сабшалай мод шулуу сээрлэнэн. Энээнэй ашаар мүнөө тус гектар бүринөө 10—15 үр үбнэ абажа байна.

Малхон хүсэн энэ зүбөөр шалхан табигданхай, үбнэшэ-ага хайнаар эмхидхэгдлэнэн. Тус хууялгада жэгдэрэн болотор тэжээл бэлдэхэлхын гэгшэн уялга колхознигууд байгаа. Энэ уялгага бээ-ага тус колхозой гэшүүд сабшаха, хуураха, хури-даалгабаряа үлүүлэн байна. Жэшээн, Шелехова, Акулина Ава, Августа Усольцева, Таир Стрельникова болон бусад бурингөө даалгабарине бүри дүүргэнэ. Мүн мопин селхын машинист Николай Мухомов үдэр бүри 4 га сабшаха аад, 5—6 гектар сабшана энэй ашаар тус колхоз сабшанга 85 проценте саб-

шаад, хууража, хүрилжэ байна. Сабшала, хүрилхын хоорондо забхар гаргадангай.

Малажалай хүдэлмэрилгшэд тэжээл бэлдэхэлхэд эдбхитэйгээр хабаадсажа, витаминна үбнэ бэлдэхэнэ. Бороо хуратайда үбнэшэд силос дарадаг юм. Тэднээр шэмэтэ тэжээл бэлдэхэд тусбөө 50 процент дүүргэнэ. Мүн гэрэй эзэн эхэнэрнүүд ба хууруулин хуурагшад набша мүшэр бэлдэхэнэ. Энэ колхозой тэжээл бэлдэхэлхын хүдэлмэрид амаралтын үдэр бүхэндэ хүдөөгэй интеллигенци гаража, ехэ тулаламжа хүргэнэ.

Ажахын ямаршье хүдэлмэри хадаа нитэ-политическэ хүдэлмэрин хэмжээнэдэ дулдыдадаг. Энэ колхозой үбнэшэдэ дунда политическэ хүдэлмэри муу бэшээр ябуулагдана. Агитаторнууд А. Зверев, Г. Фролова, А. Бобкова, В. Пашин, К. Горелова болон бусад үдэр бүри колхознигуудай дунда хөөрөлдөө хэлэг, газетэ уншажа үгэдэг, мурьсөөнэй дүнгүүдэе гаргадаг юм.

Үбнэ хууялгын хаяхан эхилээд байхада гаргахан дүнгөөр аймгүйсэдкомой болон партиян айкомой дамжуулгын Улаан туг энэ колхоздо үгтлэн байгаа. Тэрэнхэй хойшо мүнөө хүрэтэр Улаан тугаа тус колхоз бариха ябана.

Үбнэ хуураха, силос дараха ба набша мүшэр бэлдэхэд тусбөө хүсэд дүүргэнэ, нитынгээ малые элбэг тэжээлээр тус колхозой хангахан лабтай.

**П. Степанов.**

## Республикын багшанар ба студентнэрэй туристска экскурси

Байгша оной июлин 20-хоо 29 хүрэтэр манай республикын бүлэг багшанар ба студентнэр, хамта 16 хүн, туристска экскурсиар Байкал хүрэтэр ошожо ербэ.

Туристска экскурсида ябагшад Улан-Удэ—Байкал порт—Горячинск гэгэн маршруттайгаар ябаа.

«Комсомолец» гэжэ пароходто хууялгад, Байкал дээгүүр тамамба. Үгдөөдэрнэ пароходой калитан экскурсантүүдэе хаягтада урижа, ехэ карта дэлгэн, тэднэртэ Байкал тухай ехэ һонин юумэ хөөржэ үгөө. Тэрэ һуниндөө пароходой Турка гол хүрбэ. Эрһөөхэ хоёр километр шахуу газарта ошоод, якоря хаяа. Тэндэнэ шлюпкэ дээрэ хууялгад, эрье хүрэтэр тамагдаа.

Үгдөөдэрнэ Туркын модо хөөрөөдлгын заводтой танилса. Тэндэнэ автомашинаар Горячинск курорт хүрэн байгаагди. Тэндэ курортн директор ба врачнар тус үнаний аргалалтын шэнжэ шанар тухай аяншалта хөөржэ үгээн, тэднэрне курорттой танилсуулхан байха юм.

Июлин 24-дэ Байкалай эрьеэр ябаха харахаа онгосоор далайгаар тамархан байна. Тинхэ зуура, гүбшүүраар Байкалай омул баринан, ургамалнуудтай ба амьтаттай танилсхан байха юм.

Үгдөөдэрнэ автомашинаар Турка хүржэ, тэндэнэ шлюпкээр тамаран, үнөөхи пароходто хууялгад, һөөргөө бусажа, Байкал порт хүрөөдлэ. Тэндэнэ июлин 29-дэ Улан-Удэе бусажа ергэдэ.

Туристска экскурси тон һонирхолтойгоор үнгэрэгдлөө.

**С. Фоминих.**

# Нуралсалай жэлые эрхим бэлэдхэлтэйгээр эхилээ

И. БАРАННИКОВ.  
Б. МАССЕР-эй гэгээрэлэй министр.

Ургажа ябаа залуу үетэнине хүмүүжүүлэ тушаа большевистскэ партия ба Советскэ правительствын эсшэе сусаагай анхарал оролдлын ашаар манай хуруулин нилээд ехэ амжалтануудые туйлаа, бүхэ дэлхэй дээрэ эгзэн турүү зэргын хуруулин болоо. Манай хуруулинууд жэллэе жэлдэ олон тоото эрдэмтэдые ба коммунистическэ общество эдбхитэйгээр байгуулашадые хүмүүжүүлэн гаргана. Хуруулинуудай тоо жэл бүри олошорно, шэнэ хуруулинууд ба интэрнадууд олоор баригдана.

Гансахан 1951—52 оной нуралсалай жэлдэ манай республика дотор 6 эхин, 19 долоон жэлэй ба 7 дунда хуруулинууд шэнээр нээгдлэн байха юм.

Долоон жэлэй ба дунда хуруулинуудые олон болгохо хэмжээг ажуулангауд хадаа хуруулин найнай хүүгүдэе бүгдэнитын долоон жэлэй нуралсалад элсүүлхэ дүүрэн арга боломжо олгоно.

Советскэ вузуудые дүүргэнэ, дээдэ мэргэжэлтэй багшанар манай хуруулинуудта жэл бүри олошорно. 1952 ондо 960 залуу мэргэжэлтэ республикын хуруулинуудта эльгээгдэ. Тэднэй 679-нь дээдэ хуруулинтай.

Классна класета оролгын ба дүүргэлтын 1952 оной экзаменуудай дүнгүд юу харуулнаб гэхэдэ, олохон хуруулинууд ба багшанар өөрынгөө хуурагшадта гүнзгэе ба бата бэхи эрлэм олгуула шадаа. Классуудтаа 100 процент успеваемости туйладаг багшанарай тоо нилээд олошороо. Гансахан Улан-Удэ горолто 28 багшанар нэгшье хуурашье хоёрдоо жэлдэнэ үлөөнгүйгөөр нуралсалай жэл дүүргэн байха юм. Мүн республикын аймаг бүхэндэ нимэ багшанар бии.

Баргажанай, Кударын, Бичурын аймагуудай хуруулинууд нелдөн жэлэйхидэ орхолоо хуурагшадтай успеваемости зарим тэды найжаруулаа.

Зыкознанин асуудалнуудаар нүүр Сталиной бэшэнэ зохёолдо багшанарай хүдэлмэрид сэгнэшгүй ехэ тулаламжа үзүүлнэ. Олонхи багшанар нүүр Сталиной зохёолнуудай гүн ехэ удахшанарые зүбөөр ойлгожо, ород ба бурят-монгол хэлэнүүдэй заалгые шэнэдхэн табиан байна.

Энээнэй ашаар республикын олохон хуруулинуудта хэлэ бэшэг заалга, гэгээрүүл хуурагшадтай эрдэм элитэ найжараа.

Ород хэлэ заадаг багшанар нүүр И. И. Воловик (Улан-Удэ № 22 хуруулин), Д. П. Егоров (республикын № 18 бурят хуруулин), М. Ф. Касторная (Кабанскын дунда хуруулин), В. Н. Мунхоев (Хорин дунда хуруулин), П. Г. Попова (Хужарай долоон жэлэй хуруулин), Д. Д. Дондокова (Ульдыргын долоон жэлэй хуруулин) болон бусад үнгэрэгшэ нуралсалай жэлдэ эрхим амжалтануудые туйлаа.

Бурят-монгол хэлэ заалгаар Яруунын, Хорин, Курумканай, Баргажанай болон бусад аймагуудай багшанар хуурагшадтай эрлэмые нилээд дээшлүүлэ. Жэшээлхэдэ, республикын № 18 бурят дунда

дотор хуруулини шэнэ гэрнүүдэе барилгын тон хангалгүйгөөр ябуулагдажа байхан тухай «Правда» газетэ түрүү бэшэг соогоо тухайта гэмдэлгээ. Энэнь тон зүбгэй. Илангаа Байкало-Кударын, Закаменай болон бусад зарим аймагуудта хуруулини барилга тэсшэггүйгөөр унжагайруулагдана. Дурсагданай аймагуудай гүйсэдкомүүд энэ шухала хэрэгтэ анхаралаа хүсэд хандуулнагуй, барилгыг гүйсэдөөр финансирвалнагуй. Мүн Улаан-Удэ горолтошье нимэ баримтанууд бии. Минпрес, аймгүйсэдкомүүд арай гэгээрэлэй таһагууд «Правдын» түрүү бэшэгтэе тусхайта тобошоло хэмжэ, хуруулинуудай барилга тушаа эрдэм хэмжээнүүдэе абаха ёһотой.

Мүн эмхидхэлэй асуудалнуудые шиндхэлгэдэ тусхай анхарал хандуула шухала.

Бүгдэнитын долоон жэлэй нуралсалад хуруулин найнай бүхэ хүүгүдэе элсүүлхын тулада 7-хоо 15 хүрэтэр наһатай хүүгүдэй тоо сомной ба сельскэ Советүүдэй хабаадагатайгаар саг болзор соонь бурдихэ, хуруулинуудай, интэрнадуудай, багшанарай байрын гэрнүүдэй заһабарине шанар найнтайгаар дүүргэхэ, үблэй үедэ хүрэхэ түлээ бэлдхэн, хуруулин газар шэржэ оруулжа гэгшэ хуруулинуудай ба арай гэгээрэлэй таһагуудай эгзэл түрүүшын зорилго болоо.

Мүн нуралсалай жэлэй эхилтэр хуруулинуудта нуралсалай база найнаар түхэрэгдэхэ, библиотекууд ба нуралсалай-туршлгын участгүүд тусхайта бэлдэхгэдэхэ ёһотой.

Нуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хуруулинуудые кадрнуудаар хангаха ябадалһаа нилээд дулдыдадаг байна. Тимэһэе кадрнуудые хүдэлмэрилжэ байхан газарта найжаржа, багша бүхэнэй харюусалгые дээшлүүлхэ, залуу багшанарта түрүүшын үдэрһөө эхилэн, таатай зохид материална асуунуудые байгуулаха, тэдэндэ методическа тусхайта тулаламжа үзүүлхэ тон шухала.

Болохоёо байгаа августовско зүблөөндэ идеино-теоретическэ үндэр хэмжээндэ үнгэрэгдэхэ ба 1951—52 оной нуралсалай жэлэй дүнгүүд тус зүблөөнүүд дээрэ үргэнөөр тодорхойлогдохо, нуралсалай шэнэ жэлэй перспективэнүүдэ эли тодоор табигдаха ёһотой.

Олонитые ба туралхыдые үргэнөөр элсүүлэн, хуруулинуудые нуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэ хүдэлмэри август нара соо дүүргэхэдэ ёһотой. Нуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэе саг болзор соонь амжалтатайгаар үнгэрэхэ бүхэ арга боломжонуд республикын хуруулинуудта бии байна.

Советскэ, партияна организационуудай хүтэлбэрээр, олонитын эдбхитэй хабаадагатайгаар 1952—53 оной нуралсалай жэлдэ нуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри найжаруулхын тула бүхэ услоунуудые байгуулаха гэгшэ багшанарай, хуруулинуудай хүтэлбэрлэгшэдэй ба арай гэгээрэлэй оргунуудай нангин уялган болоно.

Гадна, хуруулинуудые нуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэ хүдэлмэри ойрын сагта дүүргэгдэхэ ёһотой.

Гэхэ зуура, манай республика

# Капиталистическэ монополинууд США-гэй ажалшадые хайра гамгүйгөөр мүлжэнэ

В. НАДЕЖДИН.

американска империализмын агрессивнэ, булмтаргалтын тусбүүдэе бөлүүдгэдэ США-гэй промышленин зорюулагданай ябадал капиталистическэ монополинуудта угаа ехэ олоо үгөө. Капиталистическэ корпорационуудай олзонь 1939 ондо 6,5 миллиард доллар байһанаа, 1951 ондо 60 миллиард хүрэтэр, ондоогоор хэлэхэдэ арба дахин ехэ болоо. «Дженерал моторс» гэжэ томо монополини олзонь 1943 ондо 150 миллион доллар байһанаа 1950 ондо, Корейдехи дайнай эхилээд байхада, налог дараһанай хүлээр, 834 миллион доллар, «Дюпон де Немур» гэжэ монополини олзонь 1943 ондо 70 миллион доллар байһанаа 308 миллион, «Буладай трестын» олзонь—63 миллион доллар байһанаа 215 миллион доллар, «Дженерал электрик» гэжэ монополини олзонь 43 миллион доллар байһанаа 173 миллион доллар болон байна.

Американска монополистууд корейскэ арай шуня мяхые адхаруулан, олон миллиард доллар шэнэ олоо хайшан гэжэ оложо байһанинэ этигэмэ тодоор харуулана. США-гэй капиталистическэ монополинуудта дайн сэрэг ехэ ашаг олзотой юумэн гэшэ. Тимэһэе тэднээр дайн сэрэгые али болохоор үргэхэхэ гэжэ оролдодог байна. Ушарын, дайн сэрэг болбол арад зононо тонохо, байлгаа ехэ болгохо арга империалистуудта олгодог байна.

США-гэй зонхилогод хадаа СССР-тэ ба арай демократин оронуудта эсэргүү дай бэлэхэ зуура, эбсэгжэлгые ехэ болгохо, тон ехэ арми, агаарай ба далайн-сэрэ-

этигэмэ найнаар хэлэнэ. Тус сборнигы ажалай проблемнүүдые шэнжэлхэ Ассоциаци гэжэ американска прогрессивнэ организаци хэблэн гаргаһан байна». Сборник соо США-гэй экономическа ба политическэ байдал харуулагдана, монополистуудай олзын ургажа, ажалшадай салынгай бага боложо, байдалай мууджа байдаг тухай, США-да фашистска реакциин зоргоороо ашалжа байдаг тухай баримтанууд олон.

США-гэй зонхилхы кругууд ороной бүхэ экономикы сэрэгэй зорилгонуудта сум хандууланхай. Галуу ехээр милитаризаци хэхэ, Корейдэ дайн сэрэгые үргэхэхэ аргаар Америкын капиталистууд экономическа кризиснэ гараха арга олобди, шэнэ ехэ олоо аргатай болохобди гэжэ ханана.

Хэнийшье мэдэхээр, США-гэй промышленина үйлдэбэрин хэмжээн 1948 оной октябрынаа 1949 оной октябрь хүрэтэр 22 процент бага болоо нэн, США-гэй империалистууд үйлдэбэрин саашадаа бага болохо ябадалые болоулыхы хүсэжэ, Корейдэ шуната дай хүжэрөөнэн байха юм. Энэ дайнай тусбөе американска империалистууд уни хада зохоёон байна.

Хүнийн хоудаха эбсэг гаргалгада,

гэй флот барижа байха ябадалда жал ерэхэ бүри улам ехэ мүнгэ зөөри һомолно.

Сборник соо нилээд бага болгодо харуулагданай официална баримтануудай ёһооршье сэрэгэй бюджетнэ 1949—50 онуудта 17,7 миллиард байһанаа бюджетнэ 1951—52 ондо 62,7 миллиард доллар хүрэтэр ургаад, США-гэй бүхэ бюджетдэ 87,6 процентнэ болоно. Бодото дээрэ эбсэгжэлгэдэ гаргашалагадаг гаргашанууд энэ сумнаа нилээд ехэ юм. Жэшээн, бюджетнэ энэ жэлдэ США-гэй конгресс болбол эбсэгжэлгэдэ 77,250 миллион доллар һомолоо.

Империализм хадаа ажалшадые хайра гамгүйгөөр зободог, доромжолдог байна. Сборникто харуулагданай тоо, баримтанууд США-гэй ажалшанинэ зоной улам үгыржэ байһанине элээр гэршэлнэ.

США-гэй хүдэлмэришэдые ажалгүйдэлгэ зобоно. Багаар абтажа харуулагданай официална баримтануудай ёһоор, 1950 ондо США-да ажалгүшүүд ба ажалгүй шахуу (хүдэлмэрин бүхэ недедэй хүдэлмэрилдэггүй) хүнүүд 18 миллион байгаа. Сэрэгэй үйлдэбэрлгын ургалта бүхэ хүнүүдые хүдэлмэреэр хангаха гэжэ баруундай социалистическэ профсоюзна хархис этгээдүүдэй хоохон мэдүүлгүнүүдэе гутамаг муухай американска бодото байдал хайра гамгүйгөөр буруушаан хаяа.

США-да сэрэгэй үйлдэбэрлгын дэлгэрүүлгэхэ буринь хүдэлмэрин хүдэлмэрин үдэр ута, ажал ехэ болоно. 1949 онтой сасуулада, Америкын Холбоото Штадуудта хүдэлмэрин үдэр 2 часаар ута болонхой. Гэбшье, хүдэлмэрин үдэрэй нимэ ехээр хунаагданай ябадалые капиталистуудые ханганагуй. Тэдэнэ хүдэлмэрин мэд-

капиталистууд ажал хүдэлмэри ехэ болгохо зуураа, хүдэлмэришэдэй салын хүлһые бага болгохые бүхэ хүсөөрөө оролдоно. США-гэй хүдэлмэришэдэй бодото салынгыне Корейдехи шуната дайнай эхилһэнэй хүлээр эрид бага болоо. Мүнөө хүдэлмэришэд ажалгайнгаа түлөө 1945 ондо орходо нилээд бага түлөөнэ абана, ажалшадай байдал бүри мууджа, налог татабары нилээд ехэ болоо.

Автомобильна промышленинн хүдэлмэрин салын хүлһинин дунда эгээрэ абахада недедээ 65 доллар болодог. Харин тинхэдэ «Дженерал моторс» корпорейшн» гэжэ автомобильна компаниян президент Чарльз И. Вильсон недедээ 11,271 доллар, капиталистическэ нүгдэдэ монополини вице-президент Лус Б. Мейер—8,734 доллар абадаг байна. Сэрэгэй поставканинуудта ехэ олодог томо томо монополинуудай доходууд промышленина тузуудай энэ «салинда» оролсоногуй.

Империалистууд яаралтай эбсэгжэлгэдэ, Корейдэ боложо байгаа гэмтэ дайнай ябуулгада тон ехэ гаргашануудые гаргашалхадаа, ажалшадта алба налог ашалгы ехэ болгодог, арад зонине бузар муухайгаар тонодог байна. Хүн зонодо налог ашалга жэл бүри ехэ болоно. Жэшээн, бюджетнэ 1940—41 ондо 7,9 миллиард байгаа наа, 1950—51 онуудта, тон багаар харуулагданай официална баримтануудай ёһоор, налог татабары 41,3 миллиард доллар хүрэнэ байна. 1951—1952 онуудта США-гэй бюджет хүн зонодо 67,6 миллиард доллар налог суглуулаха гэжэ харална. Энэнь 1957—1958 онуудай налогһоо 11 дахин үлүү ехэ болно. Тинхэдэ энэ тоодо нотагай налогууд оролсоногуй. Иймэ налогһыд

дайнай хойтохи жэлнүүдтэ нилээд ехэ болоо. Трумэн хадаа президент болон зургаан жэл соо 277 миллиард доллар, ондоогоор хэлэхэдэ, тэрэнэй түрүүшынхи 31 президентнүүдэй бултанай суглууланда орходо ехэ налог суглуулаа. Түрүүшын 31 президентүүд 256 миллиард доллар налог суглуулхан байна. 1952 ондо США-гэй хүдэлмэришэд албахаагшад тэрэ соого бага салын хүлһэнэйгөө 50 проценте алба налого то ба социальна страхованида гаргашална.

США-гэй правительство хадаа ажалшадта хүшэр хүндэ налог ашаха зуураа, томо томо монополистуудые алба налог ашалгаһаа сүүлхэнэ.

Жэшээн, 1950 оной эсэстэ американска правительствын гаргаһан налогой хуулин ёһоор, хүдэлмэришэдэй болон албахаагшад салын хүлһэнһөө татагдаха налог 20 процентээр ехэ болгодог, харин миллионернүүдтэ ба миллионернүүдтэ элдэб янзын хүнгэлээтэ сүүлээтэнүүд үгтэнэ. Энэ хуулин ёһоор, жэлдэ 3-һаа 5 мянган доллар хүрэтэр доходтой, дүрбэн хүнтэй хүдэлмэришэний бүлһөө татагдаха налог 20,5 процент, харин жэлдэ миллион түхэрнэй доходтой мүн нимэ бүлһөө татагдаха налог оройдоол 11,5 процент ехэ болгодогон байха юм.

США-да дайнай хойтохи жэлнүүдтэ үргэн хэрэгэлэй товарнуудай сэн эрид хүндэрэ. Жэшээн, нооһоор хөгдлэн бүдэй олтоёо сэн 1950 онтой сасуулаха 1951 ондо 66 процент, хлопчат-бумажна бүд—35, арһаар хөгдлэн зүйлнүүдэй олтоёо сэн 29 процент хүндэ болоһон байна. Мүн эдэе хоолой зүйлнүүдэй сэн хүндэрэн байха юм. Мүн энэ үе соо тоһоной сэн 10 процент, гахайн салын—54, мяханай—22, үндэ-

\*) «США-дахи ажалшадай байдал тухай баримтанууд (1949—1950)». Англий-скаһаа оршуулга. Харин литературын хэблэл, Москва, 1952 он, 198 хуудан, сэн 6 тух. 50 мүн.

### Хятадай хүдэлмэришэдэй үйлэдбэрийн амжалтанууд

ПЕКИН. (ТАСС). Арбилалгын гуримай ба үйлэдбэри дээшлүүлэхин түлөө хүдэлмэришэдэй патриотическа мурьсөөнэй ябаса тухай Хятадай газетнууд мэдээсэнэ. Текстильнэ промышленостин министрствын ба текстильшигүүдэй Бүххятадай профсоюзай зүгнөө бүхы ороной текстильшигүүдтэ хандаан хандалгы «Женьминьжибао» газетэ тунхаглаа. Май харада Хао Цзыянь бригадын үүсхэйн мурьсөөе улам үргэдхэхэ гэжэ хандалга уряална. Энэ бригадын уриа Хятадай текстильшигүүдэй лунда халуунаар дэмжжээ. Июлин эсэстэ Циндао, Шанхай, Тяньжинь, Ухань, Чунчин, Цзинань, Таньшань болон бусад гороудуудай 70 фабрикануудай 455 бригаданууд ба шехүүд мурьсөөндэ хабаадаба. Текстильшигүүд гүр-

нэй даалгабарине үлүүгээр бэ-хэлхэхэ ба түсэбнөө гадуур нөөсэлгэ хэсхын түлөө тэмсэнэ. Хойто Цзыян-судахи «Хуайбэй» гэжэ гүрнэй да-банай олзборилгын коллектив ам-жалтатайгаар ажаллана. Тус кол-лектив ажалай түрүү Методууды нэбтэрүүлнэ ашаар нүүлэй дүр-бэн нарын туршада жэлэйнгэ, тү-сэб 76,56 процент дүүргэе. Си Бао-гай бригада гурбан нарын турша соо жэлэйнгэ түсэб 112 процент дүүргээд, мүнөө эрхэ жэлэйнгэ тоодо оруулан ажаллана.

### Болгарин шахтэрнуудай шэн зоригто ажал

СОФИ. (ТАСС). Болгарин сү-төөлгэдээн үдэрэй — сентябрийн 9-нэй хүндэлдэ социалистическэ мурьсөөн улам үргэнөөр дэлгэрэнэ. Димитровградтахи Марицка шу-луун нүүрлэйн бассейней шахта-нуудай забойшугуудай олон бри-гаданууд комплексно бригадануудай советскэ методээр августын эхиннэ ажаллажа эхилээ. Ажалай шэнэ эмхидхэл ажалай бүтээснэй нилээд дээшлүүлбэ. Илангаяа «Вул-кан» гэжэ шахтын нүүрнэ малтан

гаргалта түргэнөөр эхэ болобо. Тэндэ комплексно бригадын мето-дээр зарим бригаданууд, мүн бүх-лэй халаанууд хүдэлмэрилнэ. «Вул-кан» шахтын коллектив энэ мето-дээр ажаллаһанһаа хойшо түсэбөө үдэр бүри 120 процент дүүргэдэг болоо.

Пиринскэ хизаартахи «Своге» гэ-жэ шахтын бүхы халаанууд ба бригаданууд августын түсэб бол-зорхоонь уриг дүүргэхын түлөө мурьсөөндэ оролсобо.

### Индин парламентда кашмирска асуудалыг зүбшэн хэлсэбэ

ДЕЛИ. августын 8. (ТАСС). Ав-густын 7-до индийскэ парламентын арадай палатада кашмирска асуу-далыг зүбшэн хэлсэбэ. Наяхан Ин-дийн премьер-министр Неру ба Кашмирай премьер-министр шейх Абдумла гэгшэдэй хоорондо хэгдэ-лнэ хөөрөөлдөөнэй нүүлээр, Индин ба Кашмирай хоорондо хэдэн шу-хала хэлсэнүүдэй туйлаглаһантай дашарамдуулан, энэ асуудал та-бигдаба.

Эдэ хэлсэнүүдэй удхы арадай палатада хэдэн үдэрэй урда тээ тайлбарилха зуураа, Неру хадаа Кашмирта хэгдээн газарай рефор-мые үндэрөөр сэгнэбэ. Кашмирска асуудалыг Аюулгүйн Советтэ зүбшэн хэлсэлгэ тушаа, Кашмирта учредит-ельнэ суглаа байгуулгыг буруу-шааха тушаа хэлэхэ зуураа, Неру ингэжэ мэдүүлбэ: «Кашмирай ба Индин хоорондохи харилсаанууд-та, өөрингөө хуби заяае өөрөө то-дорхойлох гэгэн кашмирска арадай эрмэлзэлгэдэ гададын ямар нэгэн гүрнэй хамаарха ямаршье үндэ-лэ баримтануудыг хараагүйб, мүнөөшье хараагүйб. Хэрбээ бусад ороонуудай учредительнэ суглаа байгуулгыг буруушаагаа наань, билдэнэр тэдэнэй асаргыг эрид шан-гаар буруушаанабди».

Индин правительство уг залгам-жалха монархине үгы хэхэ тухай (мүнөө хүрэтэр Кашмирта магарад-жа Хари Сингх хаан байгаа), мүн Кашмирта гүрнэй толгойлогшыг табан жэлээр хунгаха тухай Каш-мирай учредительнэ суглаанай шийдхэбэриг зүбшөөн байна. Удаа тээн гүрнэй толгойлогшо Индин президентээр мэдэрэгдэхэ болоо.

Гэбшье, августын 7-до арадай палатын заседани дээрэ Неру ха-даа ООН-до зүбшэн хэлсэлгэнээ кашмирска асуудалыг боллоолаха эрид шангаар арасаба. Кашмирай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархын, Индин ба Пакистанай хоорондо дайсан харша тэмсэл үүдхэхын ту-ла американска империалистүүд ООН-до кашмирска асуудал зүб-шэн хэлсэлгыг ашаглан байгаа.

Зүбшэн хэлсэлгын үелэ Индин коммунистическэ партиин үмэнхэй депутат Гопалан хадаа кашмирска асуудал тушаа индийскэ прави-тельствын политике дэмжээн бай-на.

### Египеттэ шэнэ парти байгуулагдаа

ЛОНДОН, августын 8. (ТАСС). Каирһа Рейтер агентствын кор-респондентын дамжууланһан ёһоор, Египеттэ политическэ шэнэ парти-ин байгуулагдаһан тухай тэндэ сонсохогодобо. Тус парти «Демократи-ческа парти» гэжэ нэрлэгдэнэ. Гададын политикын асуудланууд-аар тус парти «империалистическэ бүхы түсэбүүдтэ ба сэрэгтэй сою-зуудта эсэргүү тэмсэхэ» зорилго табина.

Корреспондентын баталан бэш-нэй ёһоор, парти хадаа гададын сэрэгүүдыг Египеттэ ба Суданһаа гаргахын, «Трумэнэй программын дүрбэдхи пункттай» эхилдуулан олгодогдог туһалцаһана арасахын түлөө, египетско-американска дого-вопой проектдэ эсэргүү тэмсэхэ байна.

Арми хадаа арадай арми гэжэ нэрлэгдэхэ ёһотэй гэжэ энэ парти-ин манифест соо хэлэгдэнэ, тус арми ороние хамгаалгаар өөрингөө зорилгыг хизаарлаха, Египеттэй территориян газар тээ сэрэгтэй ябуулгануудта хабаадахагү гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

Добтолго хэхэгү гэгэн пактнууды демократическа гүрэнүүдтэй баталха, английска ба американска буюу зэбсэг албагана арасаха гэжэ манифест уряална.

Парти хадаа Сүэцкэ каналай уласхоорондын компание, национальна доходой бусад шухала зүйлнүүдыг национализациялха, гэр-гэрэлэй системэ хужгөөжэ гэжэ уряална, ажалай министерство бай-гуулха ба картельнүүдыг тарааха эрилтэ табина.

### Япондо забастовкын хүдэлсөн болоо

ТОКИО, августын 8. (ТАСС). Мүнөөдэр «Хитаи Сейсакусю» гэжэ машина бүтээлгын компаниин 4 заводой 9200 хүдэлмэришэд 24 часай забастовко хэхэ эхилээ. За-бастовко хэгшд амаралтын тэдхэм-жэ эхэлдэхэ эрилтэ табина. Моря-гуудай забастовко үргэлжэлөөр. Иокогамын районой портуудта 34 судна, Хиого префектурын пор-туудта 48 ба Осака портодо 5 судна хүдэлмэрилхэ болдбо. Усэгдэлэр Японин портуудта 286 судна хү-дэлмэрилөөгүй.

### Кипрые английска сэрэгтэй база болгогдо эсэргүүсэнэ

ЛОНДОН, августын 8. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалха бүх-кипрска комитет Кипр дээрэ сэрэгтэй базанууды байгуулдаа эсэргүү протестын бэшэгтэ 100 гаран «Мей-лан хүнэй гар табиюлаа гэжэ «Дей-лиг Уоркер» газетэ мэдээсэнэ. Газетын заһанай ёһоор, Кипрын фермернүүдэй союз хадаа казарма-нууд ба аэродромуудыг барихын тула таряалангүй газары английска сэрэгтэй засагаархидай булян абалгада эсэргүү тэмсэхэ методүүд тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэ зүблөө зарлаба. Английска заса-гаархид энэ зүблөө хорйон байна. Таряашадай 400 гаран бүлэнэр өөрингөө газарһаа намнагдаба.

### КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

#### АРАДАЙ АРМИН ГЛАВНА КОМАНДОВАННИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, августын 9. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическэ Республикын Арадай арминн Глав-на командовани мүнөөдэр нигэжэ мэдээсэбэ:

Корейскэ Арадай арминн соеди-нениүүд Хитадай арадай найнду-ратанай частнуудтай хамтадаа ябжа, фронтын зарим участоуд дээрэ дайсаңда эсэргүү хамгаал-гын байлдаанууды хэжэ үргэлж-лөөд, тэдэннэ гээлтэ хорло то-шаруулан байна.

Баруун фронт дээрэ Юнгок районодо дайсан авиацияр ба танк-нуудаар дэмжгэдэн, манай эзэлэн байһан газарнуудта эсэргүү доб-толгонууды 14 үдэрэй турша до-тор хэһэн байна. Гэбшье, байл-даан соо 200 гаран хүнүүдэ алу-лаад, гэдэргэе сухариха баатай бо-лоо.

Мүнөөдэр Арадай арминн зенит-нэ артиллери ба дайсаңнай само-летууды агнан буудагдаһан отря-

дууд дайсаңай 3 самолет унага-гаа, 5 самолетдынь гэмтэбэ.

ПХЕНЬЯН, августын 10. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демок-ратическа Республикын Арадай арминн Главна командовани ав-густын 10-да нигэжэ мэдээсэбэ:

Үнгэрхэн үдэр Арадай арминн частнууд Хитадай арадай найнду-ратанай нигта хани харилсаатай ябжа, Чхольонин райондо хэм-гаалгын байлдаанууды хэбэ.

Үнгэрхэн хүни американска аг-рессорнууд «В-29» гэжэ 45 само-летууды элбэгээд, Пхеньянай амгалан хүн зонтой кварталнууды эзрилг муухайгаар бомболобо. Олон хүн алагаһан ба шархата-нан байна.

Мүнөөдэр Арадай арминн зенит-нэ артиллери ба дайсаңнай само-летууды агнат буудагдаһан дай-саңай 5 самолет унагаагаа, 3 само-леты гэмтэбэ.

### Корейдэ даб дээрэхэи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсэнүүд

ПЕКИН, августын 9. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо нигэжэ дамжуулаа:

Корейдэ даб дээрэхэи эблэрэлгэ тухай хэлсэнүүд хэхэ байгаа штабной офицернүүдэй мүнөөдэрэй заседани дээрэ американецууд ха-даа Паньмыньжоньдо хэлсэнүүд тухай хэлсээ һүүлэй үедэ хоёр да-хин эблээн ябадалаа арасаха, улам дээрэлхүү зан гаргаба.

Американска холбооной офицер Робинсон хадаа хэлсэнүүдэй боло-дог газар дээгүүр августын 4-дэ американска самолетуудай нилээ-лэн баримтыг ямаршье үндэггүй-гөөр мүнөөдэр арасаба. Тэрэ хадаа хэлсэнүүдэй болодог газары ав-густын 2-то американецуудай буу-даһан тухай асуудалы хамтадаа мүрдэхээ дахин арасаба.

Корейскэ ба Хитадай талын хол-бооной офицер полковник Чан Чун Сан американецуудай харюусалга-гүй хараа бодолыг буруушааба.

### Бельгийскэ арми дотор үймөөн боложо үргэлжэлөөр

БРЮССЕЛЬ, августын 8. (ТАСС). «Драпо руж» газетэ сэр-гэй албаны болзоорй һунаагдаһыг бельгийскэ солдадуудай шэнээр буруушаһан тухай мэдээсэнэ.

Августын 7-до Брюссельдэхи Ро-лен казармын солдадууд үдэрэй расписани дүүргэхэ арасан, энэ казарма соо тоогоороо дүрбэдхээ демонстраци эмхидхэн байна. Командованиин дууджа ерүүлэн жандармууд казармада орон бо-

американецууд харюусалгаһаа зай-сажа шадахагү гэжэ тэмдэглэбэ.

Даб дээрэхэи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсэнэй 63 пунктнуудаар бү-рин хэлсээ туйлагдаад байхада, американецууд даб дээрэхэи эбл-эрэлгэ тухай хэлсэнэй проектн 51-дэхи ба 52-дох пунктнуудаар хараалагдаһанай ёһоор, сэрэгтэй пленийдые нотаттань бусааха принципүүдыг сахихаа үшөөл ар-сажа байна гэжэ эндхи хингалшд тэмдэглэнэ. Американецууд хэлсээ хэхэ байһан делегацинуудай засе-дануудта забнаралга үргэлж-лүүлхы дуралдхана, конференциин гадуур элбэг провокаци хэнэ, үн-гэрхэн жэлэй август харада бай-һандал аллаар, мүрдэлгэ хэхээ арасаха гэгэн хуушанай мэхэ гохын ааша хэрэглэнэ. Үнгэрхэн жэлэй августда тэдэнэр инцидентүүды үүдхэн ба хэлсэнүүды тулгар-дуулан байна. Американецууд даб дээрэхэи эблэрэлгэ бөөлүүлгээ һаад хэхэ һанаатай байна гэжэ эн-дхэнэ тодорхойгоор харагдана.

### Империалистическэ агентые Хитадаа сүлбэ

ШАНХАЙ, августын 8. (ТАСС). Усэгдэлэр Шанхайн сэрэгтэй-хингал-тын комитет хадаа «Аврора» гэжэ университетэй ректор байһан Ж. Жермение Хитадай Арадай Ре-публикаһаа сүлбэ тухай шийдхэбэ-ри толилоо гэжэ «Шанхай ньюс»

газетэ мэдээсэнэ. Французска като-лик Жермен 1921 ондо Шанхайда эрхэн байгаа. Энэ бүхы үе соо хитад арадта эсэргүү тагнуулай ба хоролон һүйдхэлгын ажал-ябуулга эрхилхэн байна.

Унна ба Хемер городуудта (Ба-руун Германи) байралһан бель-гийскэ ээмдэгшэ сэрэгүүдэй част-нуудта солдадуудай үймөөн боло-жо байна.

Бельгийскэ солдадуудай үймөөн бусад газарнуудта боложо үргэл-жэлөөр. Алтенрадта (Баруун Гер-мани) бельгийскэ солдадууд демон-страци эмхидхэбэ.

### Шатараар БМАССР-түрүү һуури эзэлэлгэ XVIII туркыр

Республикын түрүү һуури лэлгын турнирай табдахи шатарадай арга боломжон хэрэгшээ шадаагү тур гэжэ лээ һаа болохо байна.

Вайнтальтай хараар наад Цыденов өөрингөө фигураруу эхэ бэрхээр ябуулжа, нүгөөдэригжэ оронон байна. Саашанки далдаа Цыденов рокировка һамбаа оложо шалангүйгөөр, шангаар добтолууба. Тэрэ ашаар, Вайнталь олонхи фонуудаа андалдажа эрээл, хөө бүү үлүүтэй үлэһэн байна. Тэрэ нүгөөдэе хүнгэхэнөөр илаба.

Соболев хүрхээр Бейлинэ һэн алдуе һамбаашалжа, үлүүтэй болоһонингоо удаа, ноо ямаршье хамгаалалга орхижорхөөд, нүгөөдыгөө бодоболон байха юм. Бейлинэниенгэ һамбаашалан, сага наадагыһаа ноёдо добтоложэ, илалта туйлаба.

Энэ турта Воробьев—Же-вие, Павлов —Цырендоржиев, Михайлов—Гармаевые, Мельничевы, Ринчиновы—Павые, Могордовы—Сотничевы, носкутов—Житомирские шүү-рүүдэи турнирай таблица үшөө нэгэ тоо бэшүүлбэ.

Зургаадахи турта турнирай дернууд—Воробьев, Бейлин, носкутов ба Павлов гэгшэд нуудаа ехэ бэрхээр наадаа, носкутов Могордоевой хэһэн толгыг гэдэргэ сохөөд, хубуу-тэй болоһонь, контрольно са-гаа дүүрхэн дээрэхэ лэ дүүргэдэгүй. Бейлин өөр партие һайнаар ябуулжа, Хо-новые шүүбэ. Воробьев Вайн-тай наадаһан партиа һай ябуулжа, турнирай таблица үшөө нэгэ тоо бэшүүлбэ.

Сагаанаар наадаһан Пав-луудзан Михайлов тэргэ хоёроор бэрсээ үгөөд, болломоор һайн байдалтай бо-луурөө, сагаанаар наадаһан хэһэн мэхы ажаглангүй, шу-шоо.

Пахаев—Сотничевы, Мельни-Ринчиновы, Соболев—Гар-Мельничевы—Цырендоржиев нэн байна.

Түрүүшын турнуудта хой-лагданһан ба наадагдангүй партинууд наадагдаа. Тэндэ лав—Жербаковые, Ринчиновы-ничевы шүүһэн байха юм. Мелов Мельников хоёр партиаг дангүй тэнсэбэ. Соболев Мон-голой хойшолоууһан парти гэрз дүүрээ. Бейлинине «Вор-Воробьевые Цыденов шүүгэнэ» болов Бейлиндэ алдаа.

Зургаадахи турай удаа турнирай түрүү һуурида Воробьевые, Бейлин, Чернокутов табтаад очкотой.

А. Игум

## Капиталистическэ монополинууд США-гэй ажалшадые хайра гамгүйгөөр мүлжэнэ

(Түгэсхэл).

гэжэ—30 процент хүндэрөө. США-да эдэ хоолой зүйлнүүдэй рознично сэн 1951 оной эсэстэ дайнай ур-дахи жэлнүүдтэ орходоо 134,5 процент хүндэрөө. Ажалшадай байдал дайнай урдахи уеынхидэ орходоо тон муу болонхой. Ажалай пробле-мэнүүды шөнжэлхэ ассоциациин баримтануудай ёһоор, США-гэй промышленна хүдэлмэришэдэй са-лин хүлэһиний дунда зэргээр аба-хада ажамирдалай минимумһэ 25 процент бага байна.

хэтэй байна. Тэдэнэр саг үргэлжэ ажаһууха байрагү, ороной нэгэ за-хаһаа нүгөөдэ захадань хүрэтэр хүдэлмэри, үмхэ хилээмэ бэдэржэ ябадаг. Багадхажа харуулагдаһан баримтануудай ёһоор, тинимэ хүдэл-мэришэд США-да 2 миллион гаран юм.

Нүүдэл хүдэлмэришэд үзэгдөө дуудлаагү эхээр мүлжэдэг. Тэдэнэр бүхэл сүүдэхэ шахуу хүдэл-мэрилдэг. Энээнэйнгэ түлөө тон ба-га юумэ абадаг. Нүүдэл хүдэлмэ-ришнэй жэлэйн салин дунда зэр-гээр абахада 514 долларһаа дээшэ бэшэ юм. Эдэ хүдэлмэришэд хом-хой муухай бүлэг мүлжэгшэдэй гарт байдаг. Тэдэ мүлжэгшэд нүү-дэл хүдэлмэришэдтэ хүдэлмэри үгэ-нэһингөө түлөө эхэ процентнүүды абадаг. Тинимэһэ хүдэлмэришэн болбол зунай бүхы сеонидо планта-ци дээрэ хүдэлмэришэнгөө түлөө эзэндэ үритэй болоод халадаг. Жэһэнь, нэгэ нүүдэл хүдэлмэри-шэн 10 недели соо хүдэлөөд, юушье олонгүй үлэхэһе байтагай, план-таторта 9 доллар 69 цент үритэй болоһон байна.

США-да хүүгээлэй ажал үргэнөөр хэрэглэгдэдэг. 1949 ондо фабрика ба заводуудта 14-һөө 17 хүрэтэр наһатай 3 гаран миллион үхибүүд хүдэлмэрилөө. Тинхэдэ үхибүүдэй болон эхэнэрнүүдэй салин хүлхэн эршүүлэй салин хүлхэндэ орходоо 2 хахад бүхын бага байгаа.

Эдэ дахи баримтанууд юу гэр-шэлнэб гэхэдэ, капиталистическэ монополинууд тон эхэ олзо бэ-дэржэ, мүлжэлгыг саг үргэлжэ эхэ

болгохо зуураа, ажалша нийтэ зо-ниен туйлай эхээр үгырүүлээ. «Американска ажабайдалы» али болохоор магтаад баруунай социали-стическы бээе судалдаһан соци-логуудыг, буржуазна журна-листическы—капиталистическы хү-гэдэн алба хэгшэды эдэ баримта-нууд элишлэнэ. Бүхы арадуудта империалистическы баадахы орло-дожо байгаа «американска ажа-байдал» болото дээрэ ажалшадые бузар муухайгаар мүлжэлгэ, жи-рнэй хүнүүдтэ аюул там, миллиар-дернүүдтэ ба миллионернүүдтэ жар-галта һайн байдал мүн.

США-ла мүлжэлгэ, социальна дарлалта эхэ болохотой хамта на-циональна дарлалта шангадана, политическэ сүлөөгэй һүүлшын үлэгдэлүүд усадхагдана. Амери-канска империалистическы дэлхэйн гурбадахай дайда бэлдэхэ зуураа, орон дотор фашистска гурим тог-тооно, финансова олигархин эгээл хархис, эгээл шовинистическэ кру-гуудай террористическэ диктатурын замда сэхэ орожо байна.

Дэлхэйн хоёрдох дайнай эхиндэ США-да 700 гаран фашистска орга-низацинууд байгаа. Тэрэнэй олон-хын, жэһээлхэдэ, «Америка юн-һэшые түрүүшээр», «Американска ябуулга», «Американска легион», «Эрхэ сүлөөгэй американска лига», «Христианска фронт» ба бусад болбол германска нацистическы удаан саг соо нигта холбоотой бай-жа, Америкэд гитлеровскэ агенту-ра байһан юм.

Дэлхэйн хоёрдох дайнай дүүр-жэ, президент Трумэнэй засагта эрхэдэ, США-да фашистска орга-низацинууд тон эдэбхитэйгээр ажаллажа оронон байна. Фашист-ска этэгээдүүд болбол демократи-ческа организацинуудай гэр бай-рые һүйдхэн хандаргана, прогрес-сивнэ ажал-ябуулагшадта, эб най-рамдалтай талабаритшадта эсэргүү эзбэстэ добтолгонууды хэнэ. Тэ-дэнэр ямаршье зэмгүй негрнүүды зобоожо алана, инимэ шуната тер-рор хэжэ, олонинтэ зоние айлга-хы, миллиардернүүдэй ба милли-онернүүдэй агрессивнэ түсбүүдтэ эсэргүүсэлты дараха гэгэн нээлгэ гаргана.

Фашистска бандиудудай зоргоо-роо аашалжа байгаа бузар муухай аашанууд США-да али болохоор дэмжэгдэнэ. Американска прави-тельство Уолл-стритдэй банкинууд-тай хусалы бөөлүүлэн, дайнай хойтохи үедэ хэдэн олон хуулин-үүды гаргаа. Эдэ хуулинүүд амери-канска конституциин ёһоор үгтэхэ сүлөөнүүды усадхана, орон дотор финансова магнадуудай террористи-ческэ далдагү диктатурын гурим тогтооно. Энэ диктатурын эзбэ-сны антиамериканска ажал-ябуу-лгы мүрдэхэ комисси гэдэг мүн. Тус комиссийн ажал-ябуулгаһаа зарим жэһэнүүды абажа харая. 1950 оной тэн багта энэ комисси болбол «конгрессные хүндэтгөөгүй» гэжэ ээмэлтнэ бээрээ антифашист-ска эмгрантуудта туһалха Нэгэ-дэмэл комитетэй советэй 11 гэгшү-дые түрмэлдэ хаагаа һэн. Эдэ про-грессивнэ ажал-ябуулгаһаа «гэ-мынь» гэгэдэ, франкистска хаалта-һаа зулагажа гараһан испанска ан-тифашистска туһалхан байгээ. Мүн тэрэ ондо тус комисси хадаа киноискусствын элитэ эхэ бүлэг

мастернууды прогрессивнэ үзэл бодолтой байһанайн, эб найрамда-лай түлөө тэмсэһэнэй түлөө түр-мэлд хаагаа һэн.

Энэ комиссийн материалнуудай ёһоор, США-гэй коммунистическэ партиин 11 хүтэлбэрлэгшэд түр-мэлд хаагдан байна. Ушаанын, США-гэй компарти болбол шэнэ даие империалистическы бэлдхэл-гэдэ эсэргүүсэн, американска ара-дай шухала интересүүдэй түлөө зоримгойгоор тэмсэнэ.

Конгресс хадаа 1950 оной сен-тябрьда дотоодын аюулгүй байдал тухай хуули, Маккарэнэй хуули гэд-лэге гарган байна. Энэ хуулинин ёһоор, США-гэй компартиин бүхы организацинууд, мүн бусад прогрессивнэ организацинууд регистра-цида орохо ёһотэй. Энэ фашистска хуулинин ёһоор, компартиин болон бусад прогрессивнэ ба демократи-ческа организацинууд «һүйдхэлгын» этэгээдүүд гэжэ сонсохогодо, гүр-нэй эмки зургаануудта ба пред-приятинуудта тэдэнэй хүдэлмэрилхэ ябадал хориглоно.

Американска империалистическы орон дотороо фашистска гурим тог-тоохо зуураа, национальна хөмороо али болохоор үүдхэнэ. Негрнүүд хэлшэгү муухайгаар доромжоло-доно, зобоогдоно. Негрнүүды лин-чевалжа аладаг ушарнууд жал бү-ри олоһончо. Фашистска эрлигүүд гороудуудай негритянска кварта-луудта ходалга эмхидхэнэ, негр-нүүдэй хүдэлмэри, юрын эрдэм оло-хо арга боломжы ханаа.

Дайнай хойтохи жэлнүүдтэ США-да американскабэшэ гарбал-тай хүнүүды мүрдэлгэ бүри эхээр хэгдэнэ. Америкэд ажаһуудад славянска гарбалтай ажалшад илангаяа эхэ хашалта хашалгада оронго. Маккарэнэй хархис хуули

болбол славянска гарбалтай гэдэ ямаршье зэмгүй һаань гэдэ намнаха эрхэ юстициин ин-стртэ олгонхой. Энэ бузар на-лин ёһоор, 1950 оной гансма-рай һарада Американ Ха-Штадуудһаа административнэ бү-тэдэ гаргаша тухай 14.000 үүдхэгдэнэ байна. Харини балтай хүнүүдтэ тусхай комис-сиондо лагерьнууд байгуу-хай. Тэндэ олон арбаад мянган нүүд зобоожо тулжа байна.

США-гэй олонинтэ ажи-коммунистическэ партиин нээ-лдегээр ажалшадай шухала нүүды капиталистическэ моно-линуудай хашбалга хаш-лэсэргүү тэмсэл дэлгэрүүлнэ. Оной эсэстэ 29 штатуудта шухалгын промышленостиниин мянган хүдэлмэришэд булдан-1950 ондо Америкэдэ 4.700 товоконуюд болоо. Энэнь 1949 хидо орходоо 30 процент алдаа.

Тон шэрүүн репрессив хэ-байбашы, забастовочно хуули улам үргэдхэнэ.

США-да эб найрамдалай тэмсэл улам улам үргэдхэнэ. Энэ тэмсэлдэ Америкын түр-бодолтой хүнүүд эдэбхитэй хабадана.

Корейдхи гэмтэ дайнда американска империалистическэ агрессивнэ, булимтаралгыг бүүдтэ эсэргүү ажалшадай лэй шангадажа байһан ажа-шаруулаб гэгэдэ, американска лиарлернүүд ба миллионернүүд сэрэгтэй шэнэ авантурада канска ардые оруулхан бай-на.